

**Posudek bakalářské/magisterské diplomové práce
Posudek - Závěrečná práce - CŽV**

Student: Zdeněk ŠVAJDA

Obor: ČJ - D

Název práce v českém jazyce: Divadelní groteska Emila Artura Longena

Název práce v anglickém jazyce: Theatre Slapstick of Emil Artur Longen

Vedoucí práce: PhDr. Jiří Smrčka, Ph.D.

Oponent práce: prof. PhDr. Dagmar Mocná, CSc.

Materiálem pro zpracování diplomové práce Zdeňka Švajdy se staly dramatické texty Emila Artura Longena, všestranně nadaného umělce, který významným způsobem ovlivnil českou (populární) kulturu první třetiny 20. století. Cílem diplomové práce bylo na vybraném vzorku textů určit, zda je možné v dramatické tvorbě E. A. Longena nalézt prvky grotesky (či grotesknosti), a to dokonce v té míře, že princip divadelní grotesky by se mohl stát klíčem k porozumění Longenově dramatické tvorbě.

K naplnění tohoto cíle bylo nejprve nutné určit, jakou funkci Longenovy texty plnily v dobové divadelní kultuře, a současně definovat pojem (divadelní) grotesky. Diplomant si správně všiml nejednoznačnosti při vymezení tohoto pojmu. Pojem zvláště v 10. a 20. letech 20. století osciluje mezi dvěma extrémy: groteskou založenou na nepravděpodobné hyperbolizaci a kumulaci fyzické akce, která se zvláště uplatnila v americké filmové grotesce (v anglické terminologii jde o žánr označovaný pojmem slapstick), a expresionistickou groteskou, charakteristickou pro moderní divadelní postupy (často spojenou s dobovými experimentálními uměleckými výboji).

Analytickou část práce tvoří rozbor jedenácti Longenových textů, jejichž vznik spadá největší vahou do 20. let 20. století. Jde o dramatické práce rozdílné délky, stylu a v neposlední řadě i kvality. Diplomant se v nich prostřednictvím rozboru zejména tematické roviny a roviny výstavby komických situací pokouší určit prvky grotesky (slapsticku) a dramatikovy práce s grotesknem.

Za pozitivní stránku diplomové práce považuji zdařilé využití rozsáhlého aparátu sekundární literatury (různé povahy, včetně literatury memoárové, k jejíž historické věrohodnosti je třeba přistupovat s jistou mírou kritičnosti). Diplomant v práci prokazuje dobrou znalost dobových historicko kulturních souvislostí, které mu při porozumění zkoumaným skutečnostem poskytují významnou oporu.

Slabší stránkou práce je analytická část, která (navzdory formálně metodické jednotnosti) redukuje analýzu textů z velké části na podrobné převyprávění děje (u některých her v rozsahu i několika stran), které v dané podobě postrádá smysl. Pro

naplnění cíle práce by přitom bylo vhodné více se věnovat dramatickým situacím, jejich výstavbě a kompozici, dialogům, vedlejšímu dramatickému textu (tzv. scénických poznámkám), pointování atd.

V plné míře se tu projevilo, že diplomant se mnou coby s vedoucím diplomové práce přípravu a tvorbu své práce prakticky nekonzultoval. S výjimkou zadání práce a jedné konzultace v průběhu řešení diplomant i přes mé opakované výzvy neprojevoval žádný zájem konzultovat koncepci práce, metodologické i výzkumné problémy, dílčí i celková zjištění. První text diplomové práce mi diplomant předložil pouhé čtyři dny před jejím odevzdáním. Tento přístup diplomanta považuji za nezodpovědný a je ve faktickém rozporu se smyslem kvalifikační práce, jejíž podstata je založena na systematické kooperaci studenta a vedoucího práce při řešení odborných problémů.

Tato skutečnost se v diplomové práci projevuje nejen v metodologických otázkách, ale v některých nesprávných závěrech. Např. na str. 45 a 46 diplomant usuzuje, že karikaturně zdůrazňované rysy postav poukazují na „snahu autora o komiku charakterizační“, aniž by si uvědomil, že hyperbolizace určitého rysu za pomoci masky je jedním z typických znaků grotesky. Na str. 93 diplomat konstatuje, že se záznamy inscenací z 20. let nedochovaly, aniž by si uvědomil, že dobové technické prostředky ještě dostatečně nedovolovaly pořizovat obrazové nebo zvukové záznamy inscenací.

Navzdory těmto skutečnostem hodnotím výsledný text jako solidní (zejména s ohledem na práci s odbornou literaturou, metodičnost a dobrou vyjadřovací a jazykovou úroveň autora) a diplomovou práci Zdeňka Švajdy doporučuji k obhajobě.

V Praze dne

.....

Podpis